

**V Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Wyzwania i zmiany społeczne
w XXI wieku”**

Abstrakty

**V Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Wyzwania i zmiany społeczne
w XXI wieku”**

Abstrakty

Redakcja:
Joanna Kozłowska
Beata Bujalska

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL
Lublin 2021

V Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Wyzwania i zmiany społeczne w XXI wieku”
29 maja 2021 r.

Abstrakty

Redakcja:

Joanna Kozłowska

Beata Bujalska

Skład i łamanie:

Monika Maciąg

Projekt okładki:

Marcin Szklarczyk

© Copyright by Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ISBN 978-83-66861-41-1

Wydawca:

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ul. Głowackiego 35/348

20-060 Lublin

www.fundacja-tygiel.pl

Komitet Naukowy:

- **dr hab. Joanna Wardzała**, Zakład Zachowań Konsumenckich, Instytut Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego
- **dr Aneta Baranowska**, Wydział Nauk o Polityce i Administracji, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- **dr Kamil Mazurek**, Katedra Myśli Politycznej, Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Wydział Politologii i Dziennikarstwa, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **dr Olga Smalej**, Katedra Metod Badawczych Zarządzania, Instytut Nauk o Zarządzaniu i Jakości, Wydział Ekonomiczny, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **dr inż. Wioletta Wróblewska**, Katedra Zarządzania i Marketingu, Wydział Agrobiotechnologii, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Komitet Organizacyjny:

- Beata Bujalska
- Ewelina Chodźko
- Alicja Danielewska
- Monika Iwaniuk
- Joanna Jędrzejewska
- Kinga Kalbarczyk
- Joanna Kozłowska
- Kamil Maciąg
- Monika Maciąg
- Izabela Mołdoch-Mendoń
- Konrad Skrzątek
- Marcin Szklarczyk
- Paulina Szymczyk

Organizator:

Fundacja
TYGIEL

Spis treści

Wystąpienia Gości Honorowych

Analiza kluczowych trendów wyznaczających kierunki rozwoju współczesnych zjawisk społeczno-rynkowych.....	11
Demograficzne uwarunkowana rozwoju społeczno-ekonomicznego Polski. Rozważania w kontekście procesu demograficznego starzenia się populacji.....	12
Zarządzanie ryzykiem jako jedno z wyzwań stojących przed przedsiębiorcami i konsumentami w okresie post COVID-19	13

Wystąpienia Uczestników

Aksjologiczny wymiar samotności w czasach pandemii	17
Główne cechy i przesłanki systemu finansowania szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce.....	18
Internetowa grupa wsparcia jako odpowiedź na problemy psychiatrycznej służby zdrowia w Polsce	20
Niesamodzielność jako ryzyko socjalne w Polsce. Rozważania teoretyczne na tle wskazania nowego rodzaju ryzyka socjalnego	21
Ochrona rodziny przed zachowaniami o znamionach przemocy poprzez wprowadzenie nowych regulacji prawnych.....	22
Paradygmat rodziny w XXI wieku	23
Przemiany rasowe w kulturze popularnej na przykładzie kina amerykańskiego	24
Przemoc w rodzinie determinantem samotnego/młodego macierzyństwa na przykładzie Ośrodka Interwencji Kryzysowej	25
Przestrzeń miejska a starzejące się społeczeństwo.....	26
Samochody elektryczne – trend czy przyszłość?	27
Spółeczna odpowiedzialność biznesu w administracji publicznej na przykładzie działań podejmowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.....	28

Trzeci sektor wobec wyzwań XXI wieku.....	29
W dążeniu do kanonu przez medycynę estetyczną – dysmorfofobiczna opresja kulturowa.....	30
Wyzwania legislacyjne w zakresie opodatkowania usług cyfrowych. Kilka uwag na temat modeli podatków cyfrowych w państwach UE	31
Zmiana zagospodarowania budżetem czasu wśród studentów na przestrzeni pandemii COVID-19	32
Indeks autorów	33

Wystąpienia
Gości Honorowych

Analiza kluczowych trendów wyznaczających kierunki rozwoju współczesnych zjawisk społeczno-rynkowych

dr Olga Smalej, *Katedra Metod Badawczych Zarządzania, Instytut Nauk o Zarządzaniu i Jakości, Wydział Ekonomiczny, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej*

W kontekście rozważań na temat zmian społecznych zachodzących w XXI wieku niezwykle ważnym tematem wydaje się być analiza obecnych trendów. Mianem trendu określane jest obowiązujący w danym momencie kierunek rozwoju w jakiejś dziedzinie. Analiza trendów stanowi narzędzie pozwalające na diagnozę kontekstu obecnie zachodzących procesów, zjawisk i transformacji. Trendy pomagają nakreślić obraz rzeczywistości współczesnej, ale pozwalają one także podejmować próby prognozy nadchodzących sytuacji. U podłoża obecnych przemian leżą procesy globalizacji, rozwoju kultury konsumpcyjnej, wzrostu świadomości ekologicznej oraz rozwoju współczesnych technologii, które wyznaczają kierunki dalszego rozwoju.

W celu stworzenia syntetycznego obrazu współczesnych trendów posłużono się metodą analizy danych zastanych (*desk research*). Analizie poddanych zostało kilkadziesiąt raportów zawierających opracowanie najnowszych trendów. Raporty przede wszystkim pochodzą z pięciu ostatnich lat (roku: 2017, 2018, 2019, 2020, 2021). Prezentowane zestawienie zawiera kilkadziesiąt najczęściej pojawiających się w analizowanych raportach trendów. W procesie analitycznym wyodrębniono kilka obszarów obowiązujących trendów, należą do nich trendy rynkowe, społeczne, środowiskowe oraz technologiczne, które stanowią zarówno kontekst, jak i punkt odniesienia dla działalności współczesnych podmiotów społeczno-rynkowych. W obrębie każdego obszaru wskazane zostały kluczowe trendy wraz z egzemplifikacjami ich przejawów w życiu społeczno-rynkowym.

Demograficzne uwarunkowana rozwoju społeczno- ekonomicznego Polski. Rozważania w kontekście procesu demograficznego starzenia się populacji

*dr Aneta Baranowska, Wydział Nauk o Polityce i Administracji, Uniwersytet
Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy*

Proces demograficznego starzenia się populacji jest zjawiskiem globalnym, dotyczącym wszystkich regionów i niemal wszystkich państw świata. Przebiega on jednak bardzo nierównomiernie. Najgłębiej zaznaczył się w Europie, która najwcześniej przeszła tzw. pierwsze i drugie przejście demograficzne. Niemal od początków ubiegłego wieku charakteryzuje ją najniższy przyrost naturalny i w konsekwencji jest demograficznie najstarszym kontynentem. Polska należy do tej grupy europejskich państw, które są najbardziej zagrożone depopulacją i starością demograficzną. Jest również krajem, w którym przekształcenia demograficzne dokonują się w sposób szczególnie dynamiczny, co powoduje, że przeskok między względnie dobrą sytuacją demograficzną, jaka charakteryzowała Polskę jeszcze w latach 80. XX w. i prognozowanym na okres po 2020 r. dynamicznym spadkiem ludnościowym, dokonuje się w relatywnie krótkim czasie. Marek Okólski stawia tezę, iż stosunki ludnościowe – liczebność i dynamika populacji i jej podstawowe cechy strukturalne – okażą się najistotniejszym wyzwaniem dla naszego państwa w najbliższej perspektywie czasowej.

W swoim wystąpieniu autorka zamierza poddać oglądowi badawczemu następujące problemy: Jak kształtuje się dynamika procesu demograficznego starzenia się populacji Polski? Czy nie popadamy przesadnie w „paniki demograficzne” i „determinizm demograficzny”? Gdzie możemy spodziewać się konsekwencji starzenia się dzisiejszych społeczeństw? Czy prognozy ludnościowe mogą przekreślić wszystkie pozytywne warianty rozwoju społeczno-gospodarczego Polski? W jaki sposób stawić czoła wyzwaniom jakie z sobą niesie proces starzenia się populacji? Referat stanowi próbę poszukiwania społecznych następstw starzenia się ludności poza jednostką – poprzez analizę procesów i zjawiska dotyczących całego społeczeństwa oraz tworzonych przezeń instytucji – na różnych poziomach życia społecznego.

**Zarządzanie ryzykiem jako jedno z wyzwań stojących
przed przedsiębiorcami i konsumentami
w okresie post COVID-19**

*Krzysztof Ostafiński, Dyrektor Programu Edukacyjnego Nowoczesne Zarządzanie
Biznesem*

Wystąpienia Uczestników

Aksjologiczny wymiar samotności w czasach pandemii

Justyna Stecko, *jstecko@prz.edu.pl*, Politechnika Rzeszowska, Wydział Zarządzania, Katedra Nauk Humanistycznych i Społecznych

Na pandemię COVID-19, która zaskoczyła świat na przełomie lat 2019/2020, należy spojrzeć nieco szerzej niż tylko jak na kryzys zdrowotny. Badacze z różnych dziedzin wskazują wyraźnie, że pandemia zburzyła porządek świata, który dotąd znaliśmy, i zmusiła społeczeństwa do ponownej nauki życia. Tak zrodziła się nowa wizja człowieczeństwa, której egzystencję w dużej mierze determinują zjawiska towarzyszące pandemii.

Badania nad epidemią Eboli w Afryce w latach 2014-2015 lub nad epidemią SARS w roku 2003 pokazują, że społeczne konsekwencje tego zjawiska mogą być dużo poważniejsze niż konsekwencje zdrowotne i – co najważniejsze – mogą się utrzymywać znacznie dłużej. W przypadku epidemii w czasach współczesnych mamy do czynienia z dodatkowymi zmiennymi i – co za tym idzie – nowymi konsekwencjami tych kryzysów. Pandemia COVID-19 związana jest z niespotykaną dotychczas prędkością transmisji wirusa, a z tym wiąże się silne wewnętrzne poczucie zagrożenia ze strony otaczającego świata. Żadne z miejsc na świecie nie wydaje się już bezpieczne. Koronawirus SARS-CoV-2 dotarł nawet do najbardziej oddalonych części globu.

Można przyjąć, że w nauce ścierają się przynajmniej dwie perspektywy. Jedna z nich traktuje człowieka w kryzysie jako problem, druga zaś jako rozwiązanie. Charakterystyczne dla ujęcia pierwszego jest podkreślanie, iż człowiek jest istotą słabą, skłoną do działania pod wpływem emocji, a w chwilach porażki człowiek często szuka winnych. Jednak druga z perspektyw wydaje się być kluczową dla rozwiązania problemów, które towarzyszą nam w czasach pandemii.

Celem wystąpienia jest analiza zjawiska samotności, które zostało wywołane pandemią COVID-19 ze szczególnym uwzględnieniem aspektów aksjonormatywnych. W wystąpieniu zwrócono uwagę na płaszczyznę wartości, które miały szczególne znaczenie w czasie globalnej izolacji.

Główne cechy i przesłanki systemu finansowania szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce

Paweł Smoleń, *pasmo@kul.pl*, *Katedra Finansów i Prawa Finansowego, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II*

Uwarunkowania finansowania polskiego szkolnictwa wyższego są bardzo złożone. Zależą od wielu czynników – w tym przede wszystkim natury społecznej, ekonomicznej czy demograficznej. Sytuacja finansowa sektora publicznego w sposób bezpośredni determinuje położenie ekonomiczne uczelni. Przedstawiając cechy i przesłanki ilustrujące profil polskiego szkolnictwa wyższego na tle sektora finansów publicznych podkreślić wypada przede wszystkim:

1. Dominujące źródło finansowania to środki publiczne.
2. W świetle wewnętrznej perspektywy sektora finansów publicznych wyłania się obraz dość stabilnego finansowania budżetowego.
3. W świetle struktury klasyfikacji budżetu państwa i budżetu środków europejskich wydatki na ten cel nie są wprawdzie priorytetem pierwszego rzędu, ale jednak zostały relatywnie wysoko ulokowane.
4. W ogólnej puli środków budżetowych przeznaczonych na tę sferę strumień badawczy stanowi fragment ponad dwa razy mniejszy niż pozostała część zasobów redystrybuowanych na utrzymanie szkolnictwa wyższego.
5. Główny strumień przychodów uczelni publicznej opiera się na systemie subwencji rządowych. Podkreślenia wymaga niski poziom przychodów z działalności badawczej.
6. Dostrzegalny jest spadek ogólnej liczby studentów oraz niepublicznych szkół wyższych.
7. Występuje tendencja do zmniejszenia stanu zatrudnienia w uczelniach.
8. Od wielu lat uczelnie publiczne wykazują ujemny wynik finansowy działalności. Zmiana od 2019 r.

W Deklaracji Lizbońskiej założono wzrostu nakładów na badania do poziomu 3% PKB. W Polsce nie udało się przekroczyć progu 1 % PKB (np. 0,68% PKB w 2017 roku; 0,72% PKB w 2018 roku; 0,92% PKB w 2019 roku). Co istotne stan taki utrzymuje się pomimo dwukrotnego wzrostu wydatków budżetowych na szkolnictwo wyższe (z 9,8 mld zł w roku 2006 do 19,6 mld zł w roku 2019).

Internetowa grupa wsparcia jako odpowiedź na problemy psychiatrycznej służby zdrowia w Polsce

Anna Skiba, *am.skiba2@student.uw.edu.pl*, Collegium Invisibile, Wydział Socjologii, Uniwersytet Warszawski, <https://www.is.uw.edu.pl/pl/>

W wystąpieniu zostaną przedstawione wyniki badań autorki na temat jednej z internetowych grup wsparcia dla osób chorujących na depresję i inne choroby psychiczne. W swoim badaniu autorka korzystała z następujących metod: obserwacji grupy, wywiadów pogłębionych ze specjalistami od zdrowia psychicznego oraz wywołanych materiałów biograficznych – listów od pełnoletnich członków grupy. Celem badania było poznanie funkcji internetowej grupy wsparcia. W wyniku przeprowadzonych analiz ustalono, że część z zadań, które spełnia grupa jest, w opinii autorki, odpowiedzią na problemy psychiatrycznej służby zdrowia w Polsce – na tym aspekcie działania internetowej grupy wsparcia autorka skupi się w swoim wystąpieniu. Ułomność systemu była podkreślana zarówno w wypowiedziach członków grupy na forum, w otrzymanych listach jak i w wywiadach ze specjalistami. Takie funkcje jak: dawanie i otrzymywanie pomocy, udzielanie rad odnośnie leków, dzielenie się subiektywnymi historiami chorób, podejmowanie interwencji ratujących życie, otrzymywanie i dawanie wsparcia w zmaganiu się z problemami, w opinii autorki powinna zapewniać służba zdrowia, jednakże w dużej mierze spełniają je właśnie internetowe grupy wsparcia. Według autorki grupy wsparcia sprzyjają spełnianiu tych funkcji ze względu na kilka aspektów ich działania. Po pierwsze będzie to możliwość zerwania z dotychczasową tożsamością czy jej odcieleśnienia – co może być szczególnie istotne w przypadku osób z niepełnosprawnościami fizycznymi. Po drugie jest to forma wiadomości tekstowych, która pozwala przemyśleć treść i nie odpowiadać od razu. Po trzecie internet to przestrzeń, w której tabu jest znacznie mniejsze niż poza nim. Po czwarte, a według autorki najważniejsze – w grupach wsparcia dużo łatwiej niż poza nimi znaleźć osoby, które zmagają się z podobnymi problemami.

Niesamodzielność jako ryzyko socjalne w Polsce. Rozważania teoretyczne na tle wskazania nowego rodzaju ryzyka socjalnego

Cezary Gołędzinowski, *cgoledzinowski@gmail.com*, *Katedra Prawa i Instytucji Europejskich, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytet Warszawski*

Celem referatu będzie przedstawienie jednego z najbardziej prężnie rozwijających się oraz perspektywicznego pojęcia w polityce społecznej, jaką jest ryzyko niesamodzielności.

W pierwszej części wystąpienia została przedstawiona podstawowa siatka pojęciowa oraz klasyfikacje ryzyk socjalnych. W dalszej części zostaną wskazane najważniejsze prognozy demograficzne oraz geriatryczne dotyczące skali, zapotrzebowania oraz rozwoju w polskiej nauce, a także codziennej praktyce funkcjonowania służb socjalnych ryzyka niesamodzielności. Problem ryzyka niesamodzielności będzie wg wielu prognoz przez wiele lat kluczowym zagadnieniem dla administracji państwa polskiego oraz funkcjonowania całego modelu zabezpieczenia społecznego, a także modelu funkcjonowania współczesnej polskiej rodziny.

Następnie zostaną wskazane najważniejsze prognozy dotyczące rozwoju oraz znaczenia w polskiej nauce, oraz praktyce funkcjonowania służb socjalnych ryzyka niesamodzielności. Samo ryzyko niesamodzielności należy scharakteryzować poprzez określenie jej jako profesjonalne lub nieprofesjonalne, intensywne oraz długotrwałe świadczenia opiekuńcze lub pielęgnacyjne świadczone osobom niesamodzielnym (niezdolnym do codziennej egzystencji). A zatem konieczne jest również określenie funkcjonowania opieki długoterminowej jako pewnego rodzaju usługi społecznej realizowanej na wiele sposobów poprzez opiekunów, asystentów oraz chociażby członków rodziny.

W ostatniej części wystąpienia zostały wskazane najważniejsze akty prawne regulujące zarówno na poziomie polskim kwestię niesamodzielności oraz chociażby pracy opiekunów, a także ustawodawstwo międzynarodowe (m.in. poprzez odniesienia do konwencji nr 102 Międzynarodowej Organizacji Pracy).

Ochrona rodziny przed zachowaniami o znamionach przemocy poprzez wprowadzenie nowych regulacji prawnych

Ireneusz Wolwiak, *ireneusz.wv@gamil.com*, Uniwersytet Śląski w Katowicach,
Wydział Prawa i Administracji

Jednym z ciągle aktualnych, a zarazem trudnych problemów społecznych, jest przemoc przeciwko członkom rodziny. Zapewnienie ochrony rodziny stanowi w pierwszej kolejności powinność organów Państwa. Wydaje się, że zakres podmiotów, które powinny zostać zaangażowane w działania zapobiegające przemocy, musi być natomiast znacznie szerszy. Również zbiór środków, jakimi powinno posłużyć się Państwo, musi być dość obszerny i objąć działania nie tylko sankcjonujące zachowania osób stosujących przemoc, ale przede wszystkim zapobiegające takim zrachowaniom. Od 21.11.2005 r. funkcjonuje ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Słusznie jednak ustawodawca uznał, że ta sfera ochrony, nawet gdy chodzi o prowadzenie postępowania sądowego, nie jest wystarczająca. Zwłaszcza że regulacja taka powinna obejmować różne dziedziny prawa. Wydaje się, że próbą wprowadzenia takiej ochrony jest ustawa z 30.04.2020 r.: O zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie w dniu 30.11.2020 r. Wprowadza ona odrębne postępowanie cywilne w art. 5602-56012 KPC. Jednocześnie dokonuje zmian w ustawie o Policji, o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, w Kodeksie wykroczeń, w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia, jak i w postanowieniach samej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Przedstawienie rozwiązań prawnych zawartych w ustawie z 30.04.2020 r. pozwoli na wysunięcie wniosków co do możliwości zapewnienia w ten sposób ochrony rodziny przed zachowaniami osób stosujących przemoc wobec jej członków. Ocen ta powinna umożliwić także postawienie hipotezy co do rzeczywistej możliwości rozwiązania na gruncie prawnym tego problemu społecznego.

Paradygmat rodziny w XXI wieku

Weronika Głodek, weronikalasota1997@wp.pl, Państwowa Uczelnia Zawodowa

Paulina Goździewska, paulina.gozdziewska@onet.pl, Państwowa Uczelnia Zawodowa

Tak jak i czas wszystko przemija, następują nowe zasady, prawa i zwyczaje. Rodzina również ewoluuje i rozwija się w zastraszającym tempie. Rodzina tak jak każdy element życia również zaczyna funkcjonować w nowych znaczeniach i obligatoryjnym staje się rejestrowanie tych ewolucji i przemian w formie pisanej. Rodzina jest sferą rozwoju, kształtowania i wychowania istoty ludzkiej. Aby dojść do współczesnej definicji rodziny musiało minąć dużo czasu i nastąpić wiele przemian. Rodzina „tworzy splot interakcji wyznaczających jej wewnętrzne życie. Tutaj wszystko jest ważne, bo wszystko, co się zdarza jednostkom, dotyczy nie tylko ich samych, ale także pozostałych członków rodziny”. Wzajemnie przekształcające się uwarunkowania oddziałują na relacje oraz zmieniają, z różną dynamiką, sytuację we wnętrzu rodziny. Rodzina należy do grup pierwotnych, czyli takich, które powstają spontanicznie, z pobudek nieformalnych i osobistych. Mimo że jest grupą pierwotną, to jednak stawiane są przed nią pewne formalne wymagania. Rodzina jest więc nieustannym, swoistym procesem, „światem w rozwoju”. Zmiany kulturowe wydają się jednak mieć zasadniczy wpływ na jej dzisiejsze oblicze. Przejście z nowoczesności w ponowoczesność podważyło bowiem dotychczasowe fundamenty, na których opierała rodzina. Do tej pory była ona rozumiana jednoznacznie jako grupa osób połączonych stosunkiem małżeńskim i rodzicielskim. Podsumowując w ponowoczesnym świecie rodzina nabiera odmiennego charakteru, zaczyna ewoluować. Jest w życiu jednostki aktualizowana, stała się społecznym obiektem, który może zostać wybrany. Postępuje indywidualizacja życia i funkcjonowania rodziny (małżeństwa) oraz liberalizacja norm społecznych. Generalnie można stwierdzić, iż przemiany rodziny polskiej mają charakter imitacyjny wobec wzorów życia rodziny zachodniej, ale zachodzą powoli, z różnymi wahaniami i wymagają dłuższego czasu.

Przemiany rasowe w kulturze popularnej na przykładzie kina amerykańskiego

Daria Zadrożniak, daria.zadrozniak@amu.edu.pl, Zakład Komunikacji Społecznej, Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, <https://amu.edu.pl/>, <https://wnpid.amu.edu.pl/>, <https://wnpid.amu.edu.pl/pracownicy/pracownicy-wydzialu/zaklad-komunikacji-spolecznej>

Problemy rasowe są aktualnym i społecznie ważnym tematem podnoszonym w przestrzeni publicznej. Te zagadnienia stały się szczególnie widoczne za sprawą ubiegłorocznych protestów stanowiących reakcję na śmierć George’a Floyda, utożsamianych z ruchem Black Live Matters. Te, i wiele innych wydarzeń z przeszłości miało swoje odzwierciedlenie także w kulturze popularnej, w tym kinematografii. Jako najbardziej aktualny przykład zmian można wskazać publikację nowego regulaminu Amerykańskiej Akademii Filmowej we wrześniu 2020 roku w zakresie przyznawania nominacji i nagród w głównej kategorii. Jego wprowadzenie ma doprowadzić do zmniejszenia dysproporcji m.in. na tle rasowym w procesie powstawania produkcji filmowych.

Celem wystąpienia jest prezentacja wyników badań nad wizerunkiem postaci reprezentujących mniejszości rasowe w amerykańskiej kinematografii. Przedmiot badań stanowiło 85 produkcji filmowych wyróżnionych Nagrodą Amerykańskiej Akademii Filmowej w kategorii „Najlepszy Film”. Badanie zostało przeprowadzone w oparciu o metodę – ilościową i jakościową analizę zawartości przekazów filmowych. Na jego potrzeby został opracowany klucz kategoryzacyjny ujmujący takie kategorie opisujące analizowaną postać jak m.in. znaczenie (rola I,II planowa lub epizodyczna), kolor skóry, wiek, zawód oraz usytuowanie rodzinne. Ponadto odnotowano takie zjawiska jak: „whitewashing” i „blackface minstrels”, których przykłady zostaną zaprezentowane podczas wystąpienia. Wskazane zostaną wydarzenia, które przyczyniły się do zaobserwowanych przemian.

Przemoc w rodzinie determinantem samotnego/młodego macierzyństwa na przykładzie Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Marcin Michalik, m_michalik@o2.pl, Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej

W pracy podjęto próbę analizy zjawiska przemocy w rodzinie jako przyczyny samotnego/młodego macierzyństwa, nawiązując do współczesnych tendencji ostracyzmu i wykluczenia społecznego, wadliwej polityki społecznej i prorodzinnej oraz pomocy Państwa w zakresie programów przeciwdziałania przemocy domowej. Opracowanie zawiera wyniki eksploracji własnych, których celem było ustalenie zależności między przemocą domową, a co raz wcześniejszym macierzyństwem, którego następstwem jest samotna opieka nad potomstwem. W analizie relacji między tymi zmiennymi uwzględniono mediującą rolę przekonań błędnie funkcjonującego systemu oraz polityki prorodzinnej. W badaniach wzięło udział 50 respondentek/klientek Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Tutaj możemy wyróżnić dwie grupy młodych matek-ofiar przemocy w rodzinie. Pierwsza, to przeważnie panie, które nie są już mile widziane we własnych rodzinnych domach, gdyż rodzice, nie pozwalają, aby na drodze do ich sukcesy stanęła ich młoda, ciężarna córka. Drugą grupę stanowią młode-matki, które ze względu na środowisko dysfunkcyjne, w którym się wychowywały, nie mając prawidłowego wzorca rodziny, w bardzo młodym wieku rozpoczęły inicjację seksualną, której efektem była pierwsza ciąża. Kolejne ciążę, jeszcze przed ukończeniem dwudziestego roku życia – co też staje się co raz częstsze – spowodowane są również chęcią uzyskania korzyści finansowych od Państwa. Do eksploracji zjawiska, jako metodę badawczą zastosowano sondaż diagnostyczny. Wykorzystano narzędzia: kwestionariusz wywiadu i kwestionariusz ankiety, obserwację swobodną oraz analizę dekrementów. Stwierdzono, iż przemoc domowa jest zmienną, która wpływa na wczesne, samotne macierzyństwo. Ustalono ponadto istotny statystycznie efekt mediacyjny w przypadku przekonań na temat programów pomocowych, rosnącą liczbę co raz młodszych kobiet/matek trafiających do Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz braku skuteczności działań Państwa na rzecz ofiar przemocy.

Przestrzeń miejska a starzejące się społeczeństwo

Matylda Siemaszko, matylda.siemaszko@gmail.com, Instytut Stosowanych Nauk Społecznych, Uniwersytet Warszawski; <http://www.isns.uw.edu.pl>

Starzenie się ludności jest problemem mającym szczególne znaczenie wobec obecnie zachodzących zmian w strukturze demograficznej Polski. Problem ten dotyczy w szczególności obszarów wysoce zurbanizowanych – dużych miast. Stwarza to wyzwania w odpowiednim dostosowaniu przestrzeni publicznej do potrzeb starszych dorosłych. Przestrzeń publiczna zgodnie z definicją powinna być dostępna dla wszystkich jej potencjalnych użytkowników i dostosowania do ich potrzeb. W pracy podjęto próbę usystematyzowania głównych problemów i wyzwań związanych z funkcjonowaniem seniorów w przestrzeni publicznej. Do głównych problemów w korzystaniu z przestrzeni miejskiej przez starszych dorosłych można zaliczyć: poczucie osamotnienia, bariery infrastrukturalne (pokonywanie różnic wysokości w terenie, dostosowanie terenów rekreacyjnych, dostępność toalet) oraz bariery komunikacyjne (brak miejsc siedzących, nieczytelność rozkładów jazdy). Problemem staje się także kwestia mieszkalnictwa osób w wieku emerytalnym – jednopokoleniowość jest zjawiskiem miejskim, zwłaszcza wielkomiejskim. Wraz z rozwojem technologii wirtualizuje się także organizacja przestrzeni, co dla seniorów, którzy często nie potrafią biegle korzystać z nowych technologii może stać się powodem wycofania z przestrzeni wspólnych. Z drugiej strony duże miasta oferują bogatą ofertę aktywności społecznych skierowanych do seniorów – są to między innymi: Uniwersytety Trzeciego Wieku, Kluby Seniora, inicjatywy organizowane przez organizacje pozarządowych. Zachowanie aktywności, w tym funkcjonowanie w przestrzeni miejskiej, jest kluczowe do zachowania dobrego zdrowia, dlatego też ważne jest stałe monitorowanie potrzeb seniorów i odpowiednie dostosowywanie miasta.

Samochody elektryczne – trend czy przyszłość?

Natalia Kawka, natalia-kawka5@wp.pl, Wydział Techniki Morskiej i Transportu, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny

Ludzkość od lat obserwuje postęp technologiczny, który wprowadza ją w rozwiązania coraz bardziej sprzyjające naturze. Człowiek częściej stara się chronić planetę Ziemia od upadku i niweluje straty powstałe na skutek jego działalności. Jedną z czynności, którą w tym celu wykonuje jest produkcja samochodów elektrycznych, które w swojej istocie mają zmniejszyć emisję spalin do atmosfery, ale przede wszystkim polepszyć, umilić życie mieszkańcom globu i nie niszczyć ekosystemu.

Wprowadzenie samochodów elektrycznych na ogólnoswiatowy rynek i sprawienie, by korzystało z nich jak najwięcej ludzi, jest wciąż dużym wyzwaniem. Choć „elektryki” spełniają wszystkie wymogi i normy, to ceny ich zakupu są zazwyczaj niedostępne dla wielu ludzi. W wystąpieniu opisana została krótka historia samochodów elektrycznych, zwrócono uwagę na ich wady i zalety oraz pochyłono się nad tą zmianą społeczno-gospodarczą, która nieuchronnie czeka ludzkość w XXI wieku – czyli wprowadzenie pojazdów do szerokiego użycia.

Celem pracy było uświadomienie odbiorców, że przed ludzkością czeka duża zmiana społeczno-gospodarcza. Samochody elektryczne to dla wielu przyszłość planety. Pojawiają się pytania, które firmy samochodowe całkowicie wejdą w masową produkcję takich modeli, kiedy samochód elektryczny zastąpi auto spalinowe oraz w jak długim czasie łatwy dostęp do nich będą mieć kolokwialni „szarzy ludzie”. Podczas wystąpienia zostaną poruszone te tematy.

W pracy podczas badania tematu użyto metodę obserwacyjną.

Spółeczna odpowiedzialność biznesu w administracji publicznej na przykładzie działań podejmowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Cezary Gołędzinowski, Katedra Prawa i Instytucji Europejskich, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Uniwersytet Warszawski

W pierwszej części wystąpienia zostały wskazane najważniejsze aspekty definicyjno-teoretyczne uzasadniające coraz bardziej powszechną konieczność sektora prywatnego oraz administracji publicznej do wskazania działań dedykowanych do najbliższego otoczenia, środowiska naturalnego. Zostaną również wskazane najważniejsze elementy, zasady etyczne służące do realizacji założeń społecznej odpowiedzialności biznesu. Wszystkie wskazane aspekty teoretyczne starają się przedstawić zalety, wady oraz możliwości rozwoju bardzo szeroko rozpowszechnionego pojęcia społecznej odpowiedzialności biznesu.

W kolejnej części wystąpienia zostaną wskazane najważniejsze działania podejmowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako jednej z najważniejszych instytucji finansowych funkcjonujących w Polsce, która w swoim działaniu musi brać pod uwagę konieczność sprawnego zarządzania oraz dostosowania się do potrzeb bardzo zróżnicowanej grupy interesariuszy. Złożoność, ogromny zakres wykonywanych zadań, a także spora liczba pracowników zatrudnionych w całej Polsce skłaniają do konieczności wypracowania zasad korzystnych dla wspólnot lokalnych. W tej części zostaną przedstawione kluczowe dane wynikające z raportów publikowanych przez ZUS.

Celem referatu będzie odpowiedź na następujące pytania badawcze: czy i w jakim zakresie społeczna odpowiedzialność biznesu w administracji publicznej wpływa na postrzeganie administracji publicznej? Czy społeczna odpowiedzialność biznesu jest rzeczywistą formą wpływania na różne grupy interesantów czy tylko pewnego rodzaju modą?

Trzeci sektor wobec wyzwań XXI wieku

Katarzyna Dziewulska-Bandura, *katarzyna.dziewulska@kul.pl*, Instytut Nauk Socjologicznych, Wydział Nauk Społecznych, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, *www.kul.pl*

Życie współczesnego człowieka podlega wielu przemianom, które mają miejsce z różnych powodów. Należą do nich między innymi globalizacja czy rozwój szybkiego Internetu, ale również pandemia COVID-19, która w ostatnim czasie znacząco kształtowała życie społeczne. Przemiany te nie oszczędzają nikogo. Można się przeciwko nim buntować lub przystosować się do sytuacji oraz obowiązujących nakazów i zakazów. Na wyzwania współczesności nie jest odporny również trzeci sektor, inaczej nazywany sektorem pozarządowym lub sektorem obywatelskim.

Określenie trzeci sektor, nawiązuje do podziału aktywności społeczno-gospodarczej państw demokratycznych na trzy sektory. Pierwszy sektor tworzą instytucje państwowe czyli administracja publiczna na szczeblu rządowym i samorządowym oraz instytucje publiczne. Drugi sektor stanowią prywatne podmioty, których istotą działalności jest nastawienie na zysk. Są to podmioty biznesu oraz przedsiębiorstwa prywatne. Do podmiotów trzeciego sektora zaliczane są organizacje pozarządowe, których celem nie jest uzyskiwanie zysku i które są niezależne od struktur państwowych. W Polsce w 2018 r. było zarejestrowanych 117 tys. stowarzyszeń (w tym 17 tys. to ochotnicze straże pożarne) oraz 26 tys. fundacji, co łącznie dawało 143 tys. dynamicznie rozwijających się podmiotów organizacji pozarządowych.

Celem mojego wystąpienia było zaprezentowanie, jak organizacje pozarządowe radzą sobie z wyzwaniami obecnych czasów oraz jakie rozwiązania stosują, do pokonania przeszkód i problemów z którymi stykają się w swojej codziennej działalności.

W dążeniu do kanonu przez medycynę estetyczną – dysmorfofobiczna opresja kulturowa

Patrycja Ciurkowska, *patrycja.ciurkowska@phdstud.ug.edu.pl*, Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych i Społecznych, Uniwersytet Gdański, *www.ug.edu.pl*

Paulina Bejer, *paulina.bejer@phdstud.ug.edu.pl*, Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych i Społecznych, Uniwersytet Gdański, *www.ug.edu.pl*

Na ludzkie ciało od wieków wpływa kultura, traktując je jak plastyczny obiekt poddający się jej wpływom. Dążenia za osiągnięciem wyglądu, który wpasowuje się w obowiązujące kanony i standardy urody, wraz z rozwojem kosmetologii i medycyny estetycznej oraz chirurgii plastycznej, stały się wyścigiem i konkurencją współczesnych społeczeństw. Równoległe z wyścigiem o adekwatny do medialnego standardu wizerunek, znajduje miejsce nurt zorientowany na deprymowanie osób znajdujących się poza tymże kanonem. Bodyshaming, rozumiany jako zawstydzanie ciał odbiegających od tego kanonu, wpływa na pogłębiającą się dysmorfofobię, czyli stałe niezadowolenie z obrazu własnego ciała i kompleksy stające się głównym obszarem skupiającym myśli jednostki.

Wyniki badań jakościowych przeprowadzonych przez prelegentki ukazują tendencję do podejmowania coraz chętniej inwazyjnych ingerencji w ciało, by móc sprościć ideałowi piękna. Badaczki, dokonując analizy popularnych treści dedykowanym kobietom, przedstawiają rolę wpływowych źródeł masowej kultury w postrzeganiu własnego ciała. Wnioski te, skonfrontowane z głosem kobiet w mediach społecznościowych pozwoliły na skategoryzowanie percepcji ciała.

Ugruntowując swoje obserwacje na teorii naukowej, ukazującej dysmorfofobię jako główny napęd dla kosmetologii estetycznej, medycyny i chirurgii plastycznej, prelegentki poddadzą refleksji rolę, jaką odgrywają media w myśleniu o własnym ciele przez kobiety. Obserwowane współcześnie zainteresowanie ludzką cielesnością na gruncie teoretycznym i badawczym okazuje się być tożsama ze zmianami dokonującymi się współcześnie w zakresie relacji między ludzkim ciałem, najnowszą technologią a życiem społecznym i kulturą.

Wyzwania legislacyjne w zakresie opodatkowania usług cyfrowych. Kilka uwag na temat modeli podatków cyfrowych w państwach UE

Michalina Duda-Hyz, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katedra Finansów i Prawa Finansowego, Al. Raławickie 14 20-950 Lublin

Rezultatem zmian technologicznych jakie nastąpiły w ciągu ostatnich dwóch dekad jest cyfryzacja gospodarki, w wyniku której doszło do ukształtowania nowych modeli biznesowych, takich jak: portale społecznościowe, platformy multimedialne, platformy pośredniczące, przetwarzanie w chmurze, dostawców usług cyfrowych, dostawców dóbr materialnych, a także ogólnodostępne portale internetowe. Ponieważ gospodarkę cyfrową cechuje duże umiędzynarodowienie konieczne stało się dostosowanie regulacji prawnych dotyczących opodatkowania dochodów powstających transgranicznie. Obowiązujące przepisy międzynarodowego prawa podatkowego są bowiem oparte na zasadach, które zostały opracowane na początku XX w. i nie odpowiadają uwarunkowaniom gospodarki cyfrowej. Prace w tym zakresie prowadzone są zarówno na szczeblu instytucji międzynarodowych, tj. OECD i UE, jak i w ramach poszczególnych państw.

Celem wystąpienia było przedstawienie dwóch zasadniczych modeli podatków obciążających przychody z usług cyfrowych, jakie zostały wprowadzone w wybranych państwach UE. Ponieważ konstrukcje tych podatków w znacznym stopniu nawiązują do rozwiązań przyjętych w projektach dyrektyw opracowanych przez Komisję Europejską, w pierwszej części referatu przedstawiono założenia jakie legły u podstaw tych projektów. W sposób syntetyczny omówiono rozwiązania zawarte w treści wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie wspólnego systemu podatku od usług cyfrowych pobieranego od przychodów wynikających ze świadczenia niektórych usług cyfrowych oraz wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie wspólnego systemu podatku od reklamy cyfrowej pobieranego od przychodów wynikających ze świadczenia usług reklamy cyfrowej. W drugiej części wystąpienia wskazano zasadnicze cechy podatków cyfrowych i podatków od reklamy cyfrowej funkcjonujących w wybranych państwach UE.

Zmiana zagospodarowania budżetem czasu wśród studentów na przestrzeni pandemii COVID-19

Mateusz Krekora, krekoramateusz@gmail.com, Koło Naukowe Rozwoju Osobistego, Instytut Zarządzania, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Celem wystąpienia była próba odpowiedzi na pytanie czy pandemia COVID-19 wpłynęła na zmianę w alokacji czasu przez studentów. Czas rozumiany jako specyficzne dobro, jednakże bez wątpliwości będące niezbędną składową przy zaspokajaniu ludzkich potrzeb, może być przeznaczany w różnych ilościach na rozmaite codzienne aktywności. W trakcie opracowywania badania, którego wyniki zaprezentowano podczas konferencji, przeprowadzono ankietę badającą zagospodarowanie tygodniowym budżetem czasu i przeanalizowano wyodrębnione aktywności wykonywane przez ludzi w czasie przeciętnego tygodnia, takie jak: sen, przemieszczanie się, nauka/praca, aktywność fizyczna, samorozwój, spotkania towarzyskie, zamięłowania osobiste, obowiązki domowe, media i działalność w organizacjach. Zaprezentowano wyniki przeprowadzonych analiz danych, które w trakcie opracowywania badania zebrano za pomocą ankiety internetowej, a następnie poddano serii testów statystycznych. Porównano otrzymane wyniki pomiędzy wyszczególnionymi okresami pandemii i okresem sprzed pandemii, co pozwoliło ostatecznie stwierdzić iż pośród badanych studentów nastąpiły zmiany w zagospodarowaniu budżetem czasu w trakcie analizowanego okresu. Ponadto zauważono, że badani studenci zmienili ilość angażowanego czasu w aktywność fizyczną w zależności od tego czy byli przed pandemią zaklasyfikowani jako ćwiczący czy też jako niećwiczący. Omówiono również problemy jakie wystąpiły podczas przeprowadzania badania, oraz potencjalne przyczyny analizowanych zmian.

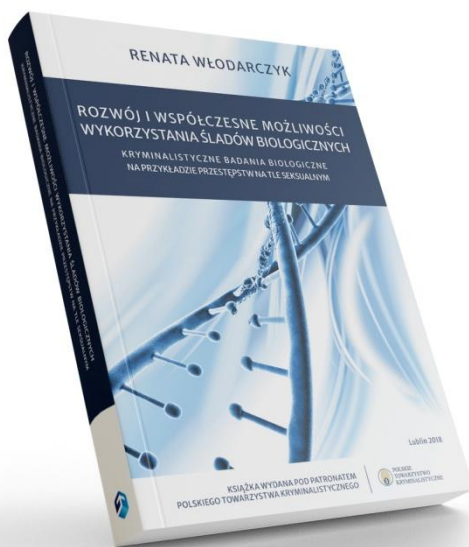
Indeks autorów

Baranowska A.....	12
Bejer P.	30
Ciurkowska P.....	30
Duda-Hyz M.	31
Dziewulska-Bandura K.....	29
Głodek W.....	23
Goleździnowski C.....	21, 28
Goździewska P.....	23
Kawka N.....	27
Krekora M.....	32
Michalik M.....	25
Ostafiński K.	13
Siemaszko M.	26
Skiba A.....	20
Smalej O.	11
Smoleń P.	18
Stecko J.....	17
Wolwiak I.....	22
Zadroźniak D.....	24

Renata Włodarczyk

*Rozwój i współczesne możliwości wykorzystania śladów biologicznych.
Kryminalistyczne badania biologiczne na przykładzie przestępstw
na tle seksualnym*

Książka wydana pod patronatem
Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

Zamówienia:

- www.wydawnictwo-tygiel.pl
- kontakt@wydawnictwo-tygiel.pl
- tel. 733 933 178 (Alicja Danielewska)
- ul. Głowackiego 35/348, Lublin
- <https://allegro.pl/oferta/renata-wlodarczyk-podrecznik-do-kryminologii-8843332444>

Dominik Flisiak

*Działalność syjonistów-rewizjonistów w Polsce
w latach 1944/1945-1950*

Zamówienia:

- www.wydawnictwo-tygiel.pl
- kontakt@wydawnictwo-tygiel.pl
- tel. 733 933 178 (Alicja Danielewska)
- ul. Głowackiego 35/348, Lublin
- <https://allegro.pl/oferta/dzialalnosc-syjonistow-rewizjonistow-flisiak-10410254828>

Wydawnictwo
TYGIEL

Zapraszamy do zapoznania się z aktualną ofertą
Wydawnictwa Naukowego TYGIEL

kontakt@wydawnictwo-tygiel.pl

www.wydawnictwo-tygiel.pl

© BZMAŁOŚĆ

Wydawnictwo

Wydawnictwo Naukowe TYGIEL to podmiot zrodzony z doświadczenia oraz zaangażowania zespołu osób w pełni poświęconych promocji nauki i szeroko rozumianego rozwoju. Publikowane przez nas prace są odzwierciedleniem trendów badawczych oraz zainteresowań naukowych środowiska akademickiego.

© BZMAŁOŚĆ

Biblioteka Cyfrowa

Biblioteka Cyfrowa należąca do Wydawnictwa Naukowego TYGIEL zawiera wszystkie publikacje wydawane przez Wydawnictwo. Dodatkowo została przyłączona do Federacji Bibliotek Cyfrowych, dzięki czemu mogą Państwo przeglądać zbiory udostępniane na całym świecie.

© BZMAŁOŚĆ

Czasopisma naukowe

Wydawnictwo Naukowe TYGIEL rozpoczęło prace nad kilkoma tytułami czasopism naukowych. Więcej szczegółów wraz z aktualnym stanem prac dostępne jest w zakładce „Czasopisma naukowe”. Osoby zainteresowane współpracą prosimy o kontakt.